III. évfolyam Csáktornya, 1886. január 17-én. 3. szám.

Szerkesztőségi iroda: Fischel Fülöp könyvnyomdája helyiségében. — Szerkesztővel értekezni lehet: Hétfőn, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton 11 — és 4 órakor. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény *Margitai József* szerk. nevére küldendő Csáktornyára.

Kiadóhivatal: Fischel Fülöp könyvkereskedése Csáktornyán. Ide küldendők az előfizetési díjak és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számittatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 4 frt
Félévre . . . . . 2 „
Negyedévre . . . . . 1 „
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadtatnak: Budapesten: Goldberg r. A. Y. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukes M., Oppelik A., és Daube G. L. és társainál. Frankfurt a M.: Daube G. L. és társainál.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Megjelenik Csáktornyán hetenkint egyszer: vasárnap.

A szülők figyelmébe!

(Egészségügyi közlemény.)

A magas kormány áthatva azon helyes felfogástól, hogy egészség nélkül nincs boldogság, boldogság nélkül nincs becse az életnek, elrendelte, hogy az egészségtant minden nemü és rangu iskolában rendes tantárgy gyanánt tanitsák. E czélból az egyetemen külön egészségtani cursust kell azon orvosoknak végezniök, kik az egészség- és életmentéstant a középiskolákban, a tanitóképző intézetekben, s más iskolákban tanitani akarják. A népiskolában a tanitó közli növendékeivel az egészségtanból a legszükségesebb tudnivalókat. — Az egészségtan tanárai egyszersmind az egészség őrei az illető intézetekben. Szóval, a kormány nem kimél semmi fáradságot és költséget, hogy magyar népünk egészségét s ezzel a magyar nemzet jövőjét biztositsa. Mert hiszen világra szóló eszmék megvalósitására csak testben és lélekben egyaránt egészséges nemzet képes!

Hogy mennyire fog emelkedni egészségügyünk a minister ama minden esetre üdvös intézkedése folytán, azt a jövő fogja mutatni — Annyit azonban bizton állithatunk, hogy azon boldog jövőben, midőn minden szüle elmondhatandja majd, hogy az egészségtan szabályait nemcsak hogy jól ismeri, hanem, hogy gyermekeit azok alapján nevelni tudja, az egészségre vonatkozó tanácsok hirlap utján való terjesztése fölöslegessé, szükségtelenné fog válni. Addig azonban, azt hiszem, nem végzek hiába való munkát, ha az igen tisztelt szülők és tanitók figyelmébe Braun a u-nak a következőkben kifejtett tanácsát ajánlom, annál is inkább, miután a Muraközben a gyermekvilág egészsége ugyis igen gyenge lábon áll.

Mindenki tapasztalta, hogy a hideg évszak beálltával beköszön gyermekeinknél a köhögés és a nátha saisonja. Hogy mily alkalmatlan az egyik és mily kellemetlen hatást gyakorol a másik az iskolában, sőt magában a szülői házban is az élet mindnyájunk előtt ismeretes.

Pedig mindkettőt könnyen megelőzhetni, ha meggondoljuk, hogy közös okozójuk a meghülés. Óvjuk meg tehát gyermekeinket a meghüléstől s a köhögés és a nátha nem fogja őket gyötörni.

Hogy mindkét bajt megelőzzük, ahhoz nem elegendő egyedül a meleg ruházkodás, mely néha a meghülést még inkább előmozditja, hanem genis elegendő a következő, igen egyszerü és mindenki által mindenkor könnyen követhető óvószer szigoru megtartása: „Szoktassuk gyermekeinket arra, hogy künn a szabadban — de a szobában is — nem a szájukon, hanem az orron keresztül vegyék a lélekzetet; a szájukat pedig csukva tartsák"

A szájnyiláson át való lélekzetvételnél a hideg levegő közvetlenül jut a légcsőbe és a tüdőbe.

A hideg levegő nagy tömegénél fogva fel nem melegedhetik, hanem a belső szervezet finom és igen érzékeny nyákhártyáját érintkezvén, — gyuladásba, tehát rendkiviüli állapotba hozza azt. Ez az oka a gyakori nyakfájásnak, köhögésnek stb.

Mindaz pedig nem történhetik meg, ha az orrüregen át lélekzünk. — Nem történhetik meg azért, mert a hideg levegő itt kisebb quantumban tódul befelé, az orrüreg sajátságos öblösödésein többszörösen visszaverődik s ennél fogva csak lassu és mindenesetre csak hosszabb vándorlás után jut a szájba illetve a légző szervbe. Természetes, hogy azalatt a belehelt levegőnek eredeti hőmérséklete tetemesen emelkedik, s a nyákhártya meghülésnek nincs kitéve.

A szülők tehát csak kedve kötelességet teljesitenek, ha a fentebbi tanácsot követik s köhögnek legkevésbbé követelik gyermekeiktől, hogy szájuk elé tiszta zsebkendőt alkalmazzanak.

Tapasztalt dolog, hogy rendesen azon gyermekek köhögnek legelőbb, kik az utczán sokat kiabálnak s szájukat folyton nyitva tartják.

Rendesen a köhögés jelenik meg először; azután a nyákhártya gyuladása a szájüregben tovább folytatódik és az orrüregbe hatolván, a náthát eredményezi. Figyelmeztetni kell tehát a kisebbeket, hogy lélekzés alkalmával a szájat csak kivételesen használják.

Az orron való lélekzésnél a levegőben uszkáló porszemek, a miasmák, a diphteritis csirái stb az orrüreg lekerekitett falaiba ütődvén, ott visszatartatnak s onnan a közönséges uton eltávolittatnak. A levegő igy nemcsak felmelegitve, hanem a kártékony részektől megtisztitva is jó a légzési szervekbe, a mi a szájüregen át történő lélekzés alkalmával nem lehetséges. Sőt az utóbbi lélekzés mellett a szájüreg nyákhártyája kiszárad, mitsek folytán az még ingerlékenyebbé s a hideg ellen még érzékenyebbé válik.

A fentebbiekben elő adott óvó eljárás semmi nehézséggel sem jár és Braunau bizonyitásai szerint a gyermekeknél a köhögésnek és számos más bajnak is a leghathatósb ellenszere. — Kipróbáljuk azt meg! Ha nem használ is, de legalább nem is fog semmi más nélkülözhetlen uton gondolat nélkül alkalmazható.

Ujváry Mihály.

HIREK.

— **A csáktornyai** tüzoltók f. hó 10-én tartott közgyülése jegyzőkönyvét vettük, melyet lapunk jövő számában egész terjedelmében közlünk. E közgyülésen ejtetett meg a tisztviselők választása, megválasztattak: Sárossy László elnöknek, Zakál Henrik alelnök, Alszeghy Alajos jegyzőnek, Deák József pénztárosnak, Vollák Rezső ügyésznek, Dr. Schwarz Albert orvosnak. — Főparancsnokká: Gresz Alajos, alparancsnokká: Szeiverl Antal, oszt. parancsnokká: Morandini Bálint, helyettes oszt. parancsnok Vollák Rezső, szertárosok: Pruszatz Alajos. Az egyletnek 51 működő s 21 rendes tagja van. A multévben 3 tüzeset fordult elő; tartatott 12 másző-, és 14 szivattyu gyakorlat és augusztus 20-án diszgyakorlat.

— **Tánczvigalom.** A helybeli tüzoltóegyletnek f. hó 10-án tartott közgyülésén elhatároztatott, miszerint az egyesület, alapitójének gyarapitására február 6-án a „Hattyu" szállodában zártkörü tánczvigalmat rendez. Bizottsági tagokul megválasztattak: Vollák Rezső elnök, Benedikt Herman Bors István, Deák József, Grézlo János, Mozes Bernát, Maslnak Ferencz, Ujváry Mihály Neumann B. és Weisz Károly urak.

— **Grész Alajos** a csáktornyai önkéntes tüzoltóegyletnek hosszú parancsnoka, amint halljuk, e tisztségről lemondott.

— **Lupas F.** hó 10-én V. J. községi biró egy csáktornyai vendéglőben mulatván, ugyanott három kiscsapongó nő, belső zsebéből 104 frt adópénzt és 3 drb. nyugtát lopott el. A tettesek le lettek tartóztatva s a bíróságnak adattak át. — F. hó 12-én Mura-Szerdahelyen az odavaló jegyzőnek a vendéglő udvarán levő kocsijáról egy drb. lopakrócot loptak el. A tettesi sikerült Annak József kutfői és vargó szolga személyében felfedezni, ki a pakrócot egy bizonyos időszakra már eladta. A folyvást függyes csendőrünk már megtalálta s beküldték.

— **Az időjárás** váratlanul megváltozott. A sáros utakat a sima szánut s a kocsizórejt a csengők hangja váltotta fel. F. hó 9-én jött a hozivalar, mely hetenkint 4—5 napra el-elakadt a nagy világtól. A budapesti hirlapokat 5 napig nem kapták meg. N.-Kanizsától is el voltunk zárva 3 napig, mert Kottori és Mura-Keresztur között a hófuvatok miatt elakadtak a vonatok.

Tárcza.

Egy ősi jogintézmény történelmi fejlődése.

Irta:

DR. TERSZANCZKY GYULA

Bármily megfeszitett szorgalommal igyekezünk is őskori mu tunkat megismerni és feltárni, törekvésünk legnagyobb részben hajótörést szenved; mert őskori viszonyaink és állapotaikat a mely titok átláthatlan leple fedi. A kimeritő és hiteles források hiánya, szárnyát szegi legnemesebb irányu kutatásainknak is. Nincsen egyetlen egy törvény, oklevél, irat, miből biztos következtetést vonhatnánk ős-apáink ténykedéseire. — Sok esetben utalva vagyunk a küllőldi irigység szülte ellenszenven, vagy téves informatiókon alapuló, de mind két esetben káros és hátrányos hatásuvá válható adatokra, mig a hitelre méltó honi kincsekre csakis a későbbi századok folyamán akadunk, azonban ismereteink hézagait ezek sem töltik be a kivánt mértékben.

Csak ily kód lepte adatok nyomán sikerült egybeállitani a nemzeti alkotmányunk alapját képző vérszerződést is, minek megkötése mellett azonban alkotmányunk fejlődésének egész történelmi láncolata ránt kardot.

Ennel előbbre vissza menni nem tudunk. Történelmi culturánknak ez képezi áthatatlan északi sarkát, mert biztos alapu régibb kutforrá t ... tekintve ősi birtokviszonyainkat — nem találunk.

Előbbre mennünk azonban felesleges is volna, mert ebben felleljük őseink európai szerepléese által megkezdett birtok viszonyaink rendezésének alapját. Ezt megelőző időből pedig, mikor még őseink a be.ezeken és rónaságokon állandó lakhely nélkül — barangolva, maguk előtt hajtják a gazdászati tevékenységünk kizárólagos körét képező barom-csordát, természetes, hogy rendezett birtok viszonyokról szólani sem lehet. Birtok viszonyaink rendezéséhez csakis a honfoglalás nagy müvének bekejeztével foghattak őseink, midőn t. i. a vérszerződés 2 ik pontja ... mely szerint „a mi javakat munkájokkal szerezhetnének, azokból senki ki ne zárassék" vagy a tartalomdusabb Csiki-székely krónika szerint: „mely földet valaki saját kezével szerez, az tulajdona legyen, a mi pedig közerővel szereztetik, az a szerzők közt méltányosan osztassék fel" végrehajthatóvá vált.

A vérszerződés szerint tehát őseink korlátlan tulajdonjoggal birtak ugy a hatalmukba kerített ingóságok, a hadi foglyok és egyéb zsákmányok, mint a tekvőségek felett. ...

Kielégitő tartalommal biró hagyományainkból, különösen Anonymus krónikájából az látszik kitünni, hogy a mint őseink eme vérünkkel áztatott földet birták és hatalmukba vevék, a fővezérek, különösen pedig Árpád, a megszá lott föld erületeket ajándék és adománykép kiosztak a nemzet tagjai közt.

Azonban Anonymusnak ezen tudósitása el nem fogadható, több valószinüséggel birnak Kézai és a többi krónikások állitásai, kik szerint: a törzsek és nemzetségek tetszésök szerint választottak maguknak területeket. Ezen állitás mellett látszik harczolni a vérszerződésnek emlitettem 2 ik pontja is, mivel szemben annak egyátalán nem akadunk nyomára, hogy a fővezér — ki monarchának tekinthető nem volt ... ajándékozási jogosultsággal birt volna, s miből sem tünik ki az sem, hogy ily jogot a nemzet gyülés, vagy a törzsök bármelyike is gyakorolt volna, mert hisz mikent nemzet történelmünkből azt igen jól tudjuk ... a tisztelteből jogoktól ellekintve ... ezek, s a nemzet többi tagjai közt különbség nem létezik, de különben is midőn már a foglalás befejezett tényé vált, abban minden részes eo-ipso, ius ad rem el nyert, a birtokba vétel pedig in re-t. Igy tehát az ajándékozás lehetősége ki is volt zárva.

Keletkeztek, s voltak ugyan még a vezérek korában ajándékok és adományozások, de ezek tárgyát nem uj foglalások képeztek. E kettaju birtok közt pedig lényeges különbség volt.

Az ősi birtokviszonyokről ismereteinket ezekben meglehetősen kifejtettük, azoknak részletesebb szabályozását nem ismerjük, s különösen hiányzat ezekről Béla király névtelene, kinek hátrahagyott jegyzeteiből egyátalán ki nem magyarázható az, hogy minő birtokviszony létezett a nemzetségi ágak s azok egyes tagjai közt, valjon birtak-e azok korlátlan rendelkezési szabadsággal vagy nem?

Ennel valamivel több anyagot szolgáltat a fejtegetésre a székely krónika, mely a székely nemzet constitutiónak 277-ik lapjan ezen már ismertetett adatot közli: „Quamautem terram quis propria manu adquiserit, eidem proprium evadat, quod vero unita vis exaequo inter adquirentes dividatur."

Ebből igen könnyü szerrel kimagyarázható az, hogy a magán és a közerővel szerzett birtok közt, lényeges különbség volt, mert még a magán szerzeménynek tárgya felett a szerzőt megillette a korlátlan rendelkezési szabadság, addig a közerővel szerzett földek osztály alá esett részeire nézve ... Horváth Istvánnak Pesten 1820-ik évben megjelent „magyarország gyökeres régi nemzetségeiről" czimü munkájában kifejtett nézet szerint s ... a tulajdoni jog a nemzetség összes tagjait együtt véve illette, s az osztályos atyafiaknak kezei egyenlegvéve ... a nemzetségi közakarat által — birincsekbe voltak ve.ve.

Ugyancsak Horváth István — idézett munkájában — egyuttal azon nézetének is kifejezést ad, hogy osztályos illetőséggel ... a leány gyermekek kizárásával — csakis a fiak birtak.

Ezen nézet előtt — véleményem szerint mi is meghajolhatunk, mert Szt.-Istvánnak a tulajdon feletti szabad rendelkezési jogot biztosito törvényes intézkedése is ezt látszik igazolni.

De ezen felül fényes bizonyitékot nyujt még Verbőczy III-as könyvének I-sö r. 18-ik czime is.

Fentebb már jeleztük, hogy különbség volt „megszállás" és „adományi" birtok közt, mit ujból csak azért emlitünk fel, hogy egy részről kiemelhessük azt, miszerint e különbség még a királyság felállitása után is negyedfél századon keresztül szerepelt, más részről pedig, hogy kijelenthessük a „megszállásnak" az „adományi birtok felett ugyanesak a királyság felállitásáig szereplő fölényét, s mikor is az tünedezve mindinkább tért enged a honfiui erények és érdemek jutalmaként szereplő adományi birtoknak, addig, mig nem a 14-ik századad másodikfelében ujabb birtokok adományozása teljesen megszünt, s a mennyiben már adományozott jószágok ujabbi adományozás tárgyát képezhették, az eladományozási jog a királyi méltóság és hatalom symbolumában lelé fel századokon át életképes gyökerét.

(Folyt. köv.)

— **A roncsolótorokloh**, mely Muraköz felső vidékén kipusztított egy egész sereg gyermeket, ugylátszik csak azon helységekben van szüneteiben, ahol már nincs mit pusztítania. Ujabban a szomszédos községekbe is átrándult, igy a többi közt Nedelicen ütötte fel tanyáját. A hatósági közegek mindent elkövetnek, hogy a bajnak elejét vegyék, de a nép makacs s gyakran fenyegető magatartása a legjobb szándéku intézkedés elé is akadályt gördít. Igy történt f. hó 12-én Nedeliczen is, a hová a járás-i főszolgabiró és a járás orvos, a közs. jegyző és két csendőr kiséretében intézkedés tétel végett megjelentek. Azonban a nép felzudult s ezen szavakkal állotta utját az egészségügyi intézkedéseknek: „Vegyük el a zsandároktól a puskát s üssük agyon a szolgabirót, orvost s jegyzőt. Oten mi is vagyunk!“ Goricsánecz István a főzinkost a járór azonnal letartóztatta. Másokat pedig a főszolgabiró, mivel az orvos rendeleteinek (a hullának a boncolása kamrába szállítása, a lakház fertőztetlenitése s a t.) elleneszegültek, sulyos pénzbirsággal s elzárással büntetett meg. Ez alkalommal csakis Vrancsits Károly főszolgabiró erélyének s a jelen volt csendőrök köszönhető, hogy a nép tetlegességre nem vetemedett s ennek szomoru következményei elmaradtak. Ez eset következtében a csendőrparancsnok erősitést kért.

— **A csáktornyai** iskolaszék f. hó 14-én tartotta alakuló gyülését, melyen az eddigi buzgó elnök Zakál Henrik lemondása folytán (ki az alelnökséget fogadta el), Szakonyi Zsigmond választatott meg. Üdvözöljük az uj elnököt a város iskolainak élen.

— **Deák József** a csáktornyai tüzoltó-egylet tisztelt pénztárnoka kiadta a csáktornyai önkényites tüzoltó-egylet számadásának összes kimutatását az 1885. évről. A számadásból kitünik, hogy a mult évben a bevétel 1375 frt 11 kr. volt. ... Az egyletnek pénztári maradványa 850 frt 83 kr.

— **T. Szerk. Ur!** Bécses lapja czéltul tüzte ki, a népet vallás különbség nélkül hitében megerősiteni, erkölcsében nemesiteni, és müveltségében előmozditani; a szép példa bemutatása még inkább serkenti a müvelt embert a fenntiekre, de ez még nem elég. Oly példákat is fel kell hozni, melyek még a legdurvább lelkeiben is undort gerjesztenek az embertelenség iránt. ... Ime itt egy hallatlan példa. Folyó hó 13-án délután fél órakor épen mikor a kanizsai személyvonat megérkezett, három nedeliczi fiatal ember, kik a serlésekereskedőknek hajtókul szolgálnak, hazafelé tartott. Az egyik szánra üt, a másik kettő mellette haladt. A mint a város tulajdonát képező, de bérbeadott, barakka-tele bordély korcsma elé érkeztek, a barákkából egy had a gyalog menőket és a szánt feltartoztatta, öles dorongokkal a szánban ülőt lerántották, és akkor az egész embertelen had a szó szoros értelmében dorongokkal addig verte a szegény áldozatokat, mig azok félholtan az országut közepén számtalan sebükből bugyogó vérükben hevertek. Ez nem elég, az egyik hős felkapja az egyik áldozatot, az utszélire huzta, fejét egy nyárfához csapkodta, az árokba dobta és ott addig rugódozta, mig az élet jelt adott. Akkor a hős had vezérével és a barakka korcsmárosnéval élükön visszavonult. Jó emberek megkönyörültek szegényeken és a szomszéd vendéglő kapujához vezették a hős tett szinhelyéről, mely ugy nézett ki, mintha ott sertéseket öltek volna, a kutnál kimosták sebeiket. Nyomukat mindenhol vér jelzé. És ez világos nappal a legjártabb ut közepén történt, sok ember jelenlétében. A vér meglagyott azokban kik ezt látták. Nem lehetne e hősöket kérdőre vonni?

N. L.

VEGYESEK.

Legujabb divat. Bécs elegáns világának hölgyei rózsák, kameliák helyett mostanság zöld levelek közé kötött piros paprika-csövet tüznek keblökre. Már mi — barbár létünkre — inkább megesszük a paprikát.

Egy delnő regényt olvasott, midőn udvarlója feléje ment, és kérdezé, hogy ki irta a könyvet, melyből olvas. Talán bizony gunyolni akar uram, felelte a delnő. Hát nem látja, — hogy nyomtatva van.

Nem árulnak többé petrezselmet. A táncz történetében korszakot alkotó ujitásra készülnek Párisban. Több előkelő szalonban ugyanis az idei farsang alatt lényegesen megakarják szoritani a táncz-szabadságot, az által, hogy a „négyes“-hez a párokat a háziasszony „adja össze“. Ez által egyrészt lehetetlenné tétetnék, hogy a férfiak az egész éjelen át csak egy nővel tánczolnának, más részt megszünnék a „petrezselemárulás“ is, a mennyiben a nem csinos hölgyeknek is jutna tánczos. A szivnek s az izlésnek csak a keringőkben vagy a polkában lesz szabad nyilvánulása.

Jó jel. Mint van beteg öcséd, jobban van már? — Köszönöm kérdését, ma már verést kapott.

Időjóslat. Ugy hiszem, hogy jövő telünk szelid lesz. Miből következteti? Mert nőm és napam tavaszig Abbaziában fognak maradni.

Eskövő a vizben. A karácsony előtti napokban London számos lakosa kapott névtelen levelet, mely meghivást tartalmazott e hó 22-én a Themzében a Westminster hid közelében pontban délután 2 órakor megtartandó esküvőre. A mondott időben sürü néptömeg lepte el a Themze partjait, egyszerre egy tarkán diszitett bárka jelent meg, melyből egymásután ugráltak ki a vizbe egy fekete ruhás férfi, egy mennyasszonyi öltönyben levő ifju nő, két nyoszolyóleány, két násznagy és 1 teljes egyházi dissben levő pap, valamennyiök teste a deréktól kezdve felfelé a viz szine fölött maradt. A pap nyugodtan elvégezvén a szertartást, előlépett Mr. Jackson, a ki az egész látványosságot rendezte és harsogó hangon magyarázta meg, hogy az egész násznép oly alsó ruházat van ellátva, mely vizhatlan és az alámerülést lehetetlenné teszi. A reklám csinálásban Jackson ur még az amerikaiaknak is mintaképül szolgálhatna.

IRODALOM.

Beküldetett: „Urambátyám“ Bartók és Mikszáth humoristikus lapjának I. száma. Tartalma: Szontágh Pálné, krónikás elb. (2 képpel Mikszáthtól. Idealizmus (kép). A zongorboszuja (8 képben). Kölcsön a királynak (képpel). „Az amerikai nyulak“ (2 képpel. Mikor a Miska bácsi puskája elromlott, (3 képpel). Érdekházasság (képpel) A kékvérü kocsis (képpel) Pipa Matyi költemény (képpel). E magyar humoristikus hetilap politikát nem üz s tárháza akar lenni a frivolitás nélküli legtisztább humornak, hogy minden családnak kedvelt vendége lehessen. Az első szám szép rajzaival megfelelő a lap programmjának. Hogy a további számok is ilyenek, sőt jobbak lesznek arról kereskedik két kitünő iróuk Bartók és Mikszáth (szerkesztők) neve. Az „Urambátyám“ előf. dija negyedévre 2 frt. Kiadóhivatal IV. Hatvani utca 3. sz. Az „Urambátyámat melegen ajánljuk a magyar olvasó közönségnek!

Megjelent a „Paedagogiai Plutarch“ 2-ik füzete, melyet Orbók Mór szerkeszt s Drodtleff R. ad ki Pozsonyban. Kitünően irott életrajzokat s felette sikerült képeket találunk e füzetben is. Trefort életrajzát Dr. Ferenczy József. Rousseaut Füredi ismerteti. Richtert Dr. Zsengery. Basedowot Dr. Márki, Luthert, a nagy mestert, Ebenspanger méltatja, mig a nem régen jubilált Szilágyi életrajzát Gerevich E. irta meg sikerülten. — Egy-egy füzet ára 20 kr. Melegen ajánljuk ez életrevaló vállalatot az érdekelt szakemberek és a nagy közönség figyelmébe.

KÖZGAZDASÁG.

„The Gresham“ életbiztositó társaság Londonban. E társaság 1885. évi november 17-én tartotta rendes évi közgyülését, melyben előterjesztették az 1885. junius 30-án lejárt 37-ik üzleti évről szóló jelentést. .. E jelentés föltételei a következők: A lefolyt üzleti év eredménye igen kedvező volt, benyujtottak 7.394 biztositási ajánlatot több mint 66.393.200 frankra, melyek közül a társaság 6.138 ajánlatot több mint 53.422 475 frankkal elfogadott s a megfelelő kötvényeket kiállitotta. A dijbevétel levonván a viszontbiztositásért fizetett összeget, 14.185.366.47 frankra rugott, mely összegben az első évnek 1.952 450.42 frank biztositási dija is benfoglaltatik. A kamatszámia 3.740.702-30 frankot tett s a dijbevételhez csatolva, a társaság évi bevételét 17.926 068,77 frankra emelte A társaság a lefolyt üzleti évben életbiztositási kötvényekre 6 639.527-81 frankot fizetett ki a társasag. A kiházositási és vegyes biztositási ügyet ekből eredő és lejárt követelések összege 2,919 240.73 frankra rugott. Kötvények visszavételére 1.157,927.19 frankot fordított a társaság. A biztositási alap, mellyel a társaság a szerződésekben kikötött feltételek teljesitését biztositja, 3 944,971 26 frankkal emelkedett ... Az aktivák az üzleti év végén 89 282 500 94 frankot tettek. E mérleg felállitásánál vételáron bejegyzett értéken értéktöbblete nem vétetett tekintetbe, mivel ezek az értékek nem realizáltattak, s igy azonnali nyereség forrásául nem tekinthetők. Ennek az értéktöbbletnek azonban nagy jelentősége van, mert konszolidája ama garanziákat, melyeket a társaság nyujt. Tőkebefektetések: 1.935.056-15 frank a brit kormány érték papiraiban 1.942,687-40 az indiai és gyarmatkormány értékpapirjaiban 13,841.232 29 frank más államok értékpapirjaiban 1.725.198-02 frank vasuti részvényekben, elsőbbségekben és garantált értékpapirokban, 29.870 022. 60 fr. vasuti és más kölcsönkötvényekben, 14 620 450 frank házakban, melyek közt a társaság bécsi és budapesti házai vannak. 12.722 801-15 fr jelzálogokban és 14 407.095 93 frank különböző biztositékokban.

MEDJIMURJE

NOVINE ZA PUK.

IZLAZI SVAKU NEDELJU.

Cena je:

Na celo leto . . . . 4 frt
Na pol leta . . . . 2 „
Na četvrt leta . . . . 1 „

Oglasi se poleg pogodbe 1 fal računaju. Iz vun toga se mora platiti za svaki oglas kulikoput izlazi, 30 kr. vladni strošek.

Tečaj III | Vu Čakovcu, 17. januara 1886 | Broj 3.

Za pažnju roditeljem!

Visoka vlada, previdivši, da prez zdravja nema sreče, prez sreče pak življenje vrednost neima, odlučila je da se navuk od zdravja, vu svakovrstnoj i svakoj jedinoj školi, kakti redoviti predmet navučati ima. Zaradi toga moraju oni doktori, koji hoteju zdravstveni navuk vu srednjih školah, vu preparandijah, i drugih školah navučati, zosebni tečaj od navuka zdravja i čuvanja človečjega življenja, zvršiti. Vu pučkih školah vuči navučitelj od zdravja takaj tuliko, kuliko je neobhodno potrebito.

Professori ovoga predmeta su zajedno čuvari zdravja vu odnosnom javodu. S jednom rečjom, visoka vlada ne miluje nikakvoga truda niti izdatka, samo da bi se zdravje i s tim i budućnost puka osigurala. Kajti, za obistinenje na celi svet govorečih činov, moguči je samo vu duhu i telu zdrav narod.

Na koliko se nam bude zdravje po ovim ministerskim na svaki način dobrim nalogu podignulo, to bude budućnost dokazala. To pak je segurno, da vu onoj srečnoj budućnosti, dok budu svi roditelji mogli reči, da zdravstvene zakone ne samo poznaju, nego poleg njih i decu znaju odhranjivati, da onda nepotrebni poslaneju svi doktori i od njih pisana štiva, koje od zdravja govoriju. A do onda pak mislim, nebude mi trud zabadava, ako štovanim roditeljem i navučiteljem sledeče Braunau — ove zakone preporučim osobito radi toga, kajti zdravje pri medjimurski deci na slabih nogah stoji.

Svaki je več spazil, da kak se mrzleše vreme pokaže, prične se i kašelj (breh) pri deci, kak takaj i hunjavica (khatar). Kak je nepriličen prveši i kak nevugoden drugi vu školi cirkvi a i doma, to nam je svim poznato.

A obedvoje je lehko preprečiti, ako premislimo, da je tomu zrok prehladjenje. Čuvajmo si daklem decu od prehladjenja, onda je nebude kašelj i hunjavica mučila!

Da se obedvoje prepreči, nije dosta samo topla oprava, koja negda prehladjenje i če podmože, nego sledeči jako jednostavni i od svakoga lehko zahtevajuči način čstro obdržavani: „privučajmo si decu, da vuni vu slobodi a i nutri vu hiži nad nos dišeju zube pak naj zaprte drže ju“.

Ako nad zube dišemo, onda mrzli zrak jednako vu gigu i vu pluča dojde. Mrzel zrak zaradi vnožine nemre se stopiti, nego dojde na nutrašnju jako finu i čutljivu kožu i nju vužge, daklem vu nered postavi. To je zrok vratnoj boli, kašlanju i t. d.

Sve to se nemre pripetiti, ako nad nos dišemo. Nemre se pripetiti kajti mrzli zrak vu menjšoj množini ide nuter, vu nosu se čudnovitim načinom višeput odbija i zaradi toga pomalo i posle dugoga vandranja dojde vu zube i tak vu pluča. Naravski, da se tak vudihani zrak stopi i fina koža se tak neprehladi.

Roditelji samo milu dužnost zvršiju, ako gori spomenutoga tolnača obdržavaju, i vu zadnjim slučaju záhtevaju od dece, da čistoga rubca pred zubi držiju.

Svaki več zna, da obično ona deca kašljaju najpredi, koja na vulici vnogo larmaju i zube podjednom odprte držiju. Navadno se naj predi kašelj pokaže, onda se vužganje kože vu zubih dalje razprestire i dospevši vu nos, hunjavicu zrokuje. Opomenuti je treba daklem male, da zube pri pri dihanju, samo negda hasnuju.

Ako nad nos dišemo, onda vu zraku se zadržavajuči prah, miasme seme od dipheritisa i t. d. odbijajuč se vu nosu po zavinutih putih, tam ze zadržiju i odnud se s naravskim načinom odstraniju. Zrak ovak ne samo s toplem nego i od škodljivih čestič očisčen dojde vu pluča kaj nebi bilo da bi nad zube dihali. Pri ovim zadnjim još se kožica posuši, zaradi česa još čutljiveša postane proti zimi.

Gori spomenuti način nije težki i kak Braunau svedoči, proti kašlju i drugim betegom jako je dobro vračtvo. Probajmo to! Ako ne hasni a onda bar nekodi i tak se more prez svake sumnje hasnuvati.

M. UJVÁRY.

ZABAVA.

Uništćano gnjézdo.

(Konec)

Kaj ti nebudeš postila? zavikne Pustić srdito. Odhadjaj odovud! I pošikne ga žena na stran. Kaj, ti hočeš mene odovud van pošiknuti? zavikne Pustić i pograbi ženu za ruku. Tak joj je ruku zgrabil i stisnul, da je od boli na ves glas zakričala.

Ov krik ženin tak je na dušu od strasti zavzetoga muža deloval, kak da bi mu što na bolece srce balzama vlejal.

Ti hočeš mene stirati, ti? Ja tebe stiram, ja! Ali ne, ipak ne! Vre te drugi stira. On te stira čija bude ova hiža; moja znam, da nebude, niti mi je ne

treba. Meni je druga hiža treba, Naj me Bog tam pri sebi zdržava, kada mi je tu sve blago vzel!

Na to pustil je ruku ženinu, i skočil je vun na vulicu. Vani prijeli su ga nazočni s velikim smehom, ali on nikaj nije videl niti čul. Strahovite su ga misli obišle a još strahoviteša ga je nakana prevzela.

Pustička spustila se je na jeden stolec. Ljudstvo smejalo se je vani grohotom. Nekoji su ju ipak i žalili, pomilovali.

Kaj je sirota mužu zakrivila? Niksaj rekli su. Stari Pustić je bedak, norec je bil v celom življenju.

Kaj mu je još malo pameti ostalo, to mu je vezda ogenj iz g'ave vun skuril.

Ete, glejte ga, kak beži van iz sela!

Dobro bi bilo za njim bežati, ar to je sveto, da bude v potok skočil.

Misli vu sebi da gori, kak to svi norci misliju, mora si ognja pogasiti. Par dečakov odbežalo je za njim, ali ovi ga več nisu dostigli. U ostalom nije proti potoku bežal, nego jednako na polje.

Naj beži, morti se pomalom ohladi i vmiri. Pustić samo je bežal, preko polja i prek pašnika, tijam do šume. Tu je postal, dalje ga stare njegove kosti nisu nositi mogle.

Prehitil se je pod steblo jednoga hrasta. Premišljaval je, sam sobom boril se e, kaj bi vezda napravil?

Imetek je zgubil, ženu svoju od sebe odrinul a predi je rekel, naj ga Bog gori zdržava.

Tak je! Bog me naj zdržava, Obesim se. I tak več za me na tom svetu nema nikaj dobra, pak kak se budem lepo fantil nad jezičlivem ženom! Anda s gledal se je malo na okolo. Nedaleko nadjala mu se je nizko viseća jaka svrž lepoga hrasta; to je bas dobra svrž, na koju more dušu svoju izručiti. Odveže si remen, da si napravi zanjku na vrat. Popne se na jednu frugu (kvrgu) da namesti zanjku. Kak je remen prek svrži hitil, opazi dva vtičeka odonud zleteti vu žalostnom pivkanju. Pod nogami vidi jedno sdrobljeno gnjezdo. On ga je od svrži doli hitil s remenom nije ga predi opazil. Na to rezžalošćen sedne se pod steblo. Toga nije nameraval včiniti. Siromašni vtičeki! Kaj budu vezda začeli? I njihov stan bil je rezoren, kak i njegov. Počel se milovati vtičeke i premišlavati.

Premišlavajuć opazi, da se ti dva vtičeki kušuju, gledeć dalje viči kak pobiraju reztepeno perje i slamicu; nikaj se nemudiju, nego sve marljivo nazad nose na drevo, da si novo gnjezdo napraviju.

To je Pastić jeden čas gledal. Več je nastalo i poldne, več je i sunce proti večeru zahadjalo. Pustić nije se gibal, samo je neprestance gledal gnjezdo gradeče vtičeke. Najedenput zdigne se i odputi preti domu.

* * *

Koj bi rad znati kraja ove pripovesti, on naj ide vu selo. Tam vu velikoj vulici našel bude seroga starca sa sêdom ženom, to je pustič i njegova tovarošica.

Pustič bude mu pripovedal, da neutrudliva marljivost više vredna nego sdvajanje, i to mu bude povedal, da se je to od malih dvêh vtičekov navčil.

Kaj je novoga doma?

— **Na deždjovne** dneve smo prave zimske dneve dobili. Mesto blatne pute imamo dobroga sanjaka. 9-ga o. m. je počel sneg padati, pak se je takov zapuh napravil, da smo 4—5 dnevov dugo od svêta odlučeni bili. Poštu, niti novine nismo dobili od Budimpešta 5 dnevov. Železnički vozi su se vu zapuhe zadeli pri vnogih mestah, tak i pri Kottoribi i Mura-Keresturu. Nevugodno je onim bilo, koji su na putu bili. Čekati su morali nekuliko dnêvov, dok su mašinu izkopati mogli iz zapuhov.

— **Tolvaji.** O. m. 10-ga se je jeden birov vu Čakovcu vu jedni oštariji zabavijal, pak su mu tu zločeste ženske iz žepa 104 frtov gotovih penez (porciju) i 3 kvitancije vkrale. Tolvaji su vu reštu. — Vu M.-Serdišču je Annuk Jožef potepuh iz notarišovih kol jedno gunju vkral, pak jednomu buzovskomu prodal. Žandari naši s i ga v rešt odegnali.

— **Arany Ferko** glasoviti mužikaš je s svojom bandom vu Ameriku odputoval. Vu Frankfurtu postoji, gde bude koncerta držal.

— **Vu Požonju** je jen dijak iz razreda sedmog gimnazije, nekakov Klementis Jožef zginul. Ovog meseca petoga je ne bil na svojim stanu. Brat njegov Klementis Viktor, ga je zabadava čekal, ali njega nije bilo. On je javil pri policaju, da tak i tak je, da je on svojega brata zgubil. Prošli četvrtek je njegov otec premotal mu pisma, izmed kojim je jednoga lista našel vu kojim mu sin piše, da se vmori, i da skoči vu Dunav.

— **Vu Nedelišču** je takaj gutoboj decah, tak zvani difteritis. Ako roditelji pak svi stanovniki zanemariju ona naredba koja njim zakon, pak vračitelj odredi, onda tej strahoviti beteg cele občine decu zakopati more. Pak ipak se najdeju ljudi, koji se suproti stavljaju vu tem poslju donešenomu zakonu. Tak se je to pripetilo 12-ga o. m. vu Nedelišču, gde su se nekoji suproti stavili G. varmegjinskomu sudcu, i zakonu, zato su oštro kaštiguvani bili, a prem Goričanec Štefan, koj je puka punta; njega su žandari taki k kr. sudu odegnali.

— **Kratke novine.** Ove dane je vu Devi jen galženjak vu jen štacun prek obloka vlezel, da odonud nekaj odnese, ali več vun nije mogel doći, i tak drugi dan su ga vlovili. — Vu Abauj Tonna varmegiji su mnogi vumrli vu betegu bubinke. — Vu obcini Kezdi-Szt. Lélek su k poltočki dva galženjaki vu klošter došli i odonut sto forintov odnesli. — Vu Barcašagu su se vuki tak zaplodili, da i vu sela dojdeju nuter, gde v liki kvar delaju med domaćimi živinami. — Tak takajše vu Pančovi i vu okolici je tulikо vukov, da po pet šest se vidi vu jednom družtvu.

Kaj je novoga vu velikim svetu?

— **Vu Beču** su dva mladi ljudi rodjeni iz Debrecena na akademiji biti, po imenu: Farkaš Kálmán i Granat David, koji su vu jedni sobi stanovali. Ovi mladi ljudi su se ove dane zaran doli legli, i strašno začudeno vidi služkinja drugi dan nje, čisto iz van sebe ležati obedva vu postelji. Ona najeuput odpre vrata i obloke i odbeži po doktora. Jednoga, Granata je komaj doktor k sebi donesel, ali Farkaš je do popoldana čisto kakti mrtev ležal; obedva su vu bolnicu (pital) odpeljali. Doktor je konstateral, da su oni od hudoga zraka, koj je iz peči došel vun, gde su s vogljenjem kurili— zbeteżali.

— **Goreči vagon** Iz Genue (vu Talijanskoj zemlji) pišeju, da se je blizo Genue on vagon, gde listi i novine stojiju, vužgal i s plamenom je gorel tak, da su komaj liste s penezi i novine oslobodili. Više listov i novin je čisto zgorelo.

— **Hiža jednoga kneza** iz Azije. Ne zdavnja je vumrl knez iz Bukhare: Muzzafar Eddin, koj je po svojoj smrti sedem sinov, devetnajst kčer, stoosemdeset žen, dvestodevetdeset služkinjah dvadeset i dve švelarice, devet kuharice, petdeset vešaric ostavil. Novi emir Abdul Ahad hereeg je sve prek vzel, samo žene staroga otca si je del vu penziju, koja svaka dobi na dan dva rupiate (1 frt 90 kr.)

— **Putovanje jednoga popa.** Prošli tjeden je jen vlaški pop iz svojega sela vu Botušav išel. Na putu se sretne s vukmi. Siromak pop zapazi jednoga zdenca na celoj okolici, i vudri na njega, je zplazil. A kouj na kojem je pop jahat oslobođen od toga, ide lepo domo. Kak to stanovniki njegovoga sela opaziju, koj krampa, koj lopatu, koj kaj prime vu ruke i ide na pomoć gospodinu, koj je na zdencu tam čekal pomoć. Vuki vidiju nepriatelje svoje i odbežiju. Siromak pop tak se je prestrašil, da je on dan ni reč mogel reči, i samo drugi dan je mogel svoje putovanje opisati.

— **Englezka** je sve one zemlje, koje su do vezda pod kralja Thibó spadale, k Indiji prikapčila. S tem je Englezka vu Aziji s Khinezeri vu susedstvo došla.

— **Vu Francuzkoj** Briston, do vezdašnji minister-predsednik se je zahvalil, i vezda Freycinet orsački predsednik proba novoga ministeriuma složiti. Samo da to jako težko ide, ar vu ors. spravišču svaka stranka je dosta jaka, tak da jedna sama jako težko obstati more; a nesloga je velika.

— **Vu Nemškoj** je 89 let star cesar spomenek svojeg 25 letnog kraljuvanja s paradom obslužaval. Gda izmed vnogih gratulantov stari Bismark i Moltke njegovi verni ministri su nutri stupili, stari cesar je obedva ogrlil i kušnul. Cela Nemška ima vnogo zahvaliti svojemu cesaru, ar je on stvoril složnu Nemšku i njemu moreju zahvaliti, da su Elsas i Lotringen vu zadnjem vremenu od Francuzov predobili.

— **Serbianci i Bulgari** su blizu k tomu, da se pomiriju. Mir bude brzčas vu Sofii složeni i podpisani. Nazočen bude tam vu ime Turčinov i Madjid paša, kakti punomočnik turskoga cesara.

— **Grčka** s 73 jezer vojnikov stoji pri Turski granici, početi hoče boj proti Turčinu. Turska je pripravna s vojskom i čeka početek bitka.

— **Veliki zapuhi** su sveposvud vu Europi, kak telegrafi javiju. Vu Beču je tuliko snega opalo, da po jeden den jezero i jezero ljudi gruneju vkraj snega i do vezda je varaš več petdesetjezer forintov potrošil na to. — Vu Londonu su takovi zapuhi, da tija do prve kondignacije dosegneju. — Vu Talianskoj gde nega peči, ar nega zime, je takaj veliki sněg išel i zapuhi su se napravili.

Nekaj za kratek čas.

Vzel je na jednom oku slépi gospodar prevejanoga slugu vu službu. Bil je dober i biter, nego vsaki posel dovršil je samo na pol. Gda mu je gospodar rekel: donesi mi vrč vode, ili liter vina i t. d, vsaki put je samo polovicu donesel. Iz početka si je mislil gospodar, da ga sluga hoče privčiti na šparanje, ali kad mu je jeden put mesto celoga pečenoga purana samo polovicu donesel, srdito se je stal i rekel: „Galženjak, kaj me nigdar nerazmeš, da mi navek samo polovicu nosiš? Odnesi se od mene!“ Sluga na to mirno odgovori. „Moj gospone. Oni se jako vkanjuju; im jim ja navek tak nosim, kak zapovedaju, ali oni s jednim okom niti nemreju više videti. Naj samo pegleduju još i s ovim drugim okom, pak budu naveke celu stvar vidli.“

Došel je cigan pred sud zaradi kradje. Sudec ga borme odsudi na 25 batinah. „Jaj meni, majka moja“ vikal je cigan, a panduri donesli su stolicu i batinu. Cigan si poklekne pred sudca, ter ga za ime božje moli, da mu barem jednu prošnju pred batinanjem vusliši. Sudec mu je obecal. A cigan moli: „Dajte, dopustite gospodine, da se barem legnem, kak ja hočem i želim.“ Kad je sudec znati željen, kak si bode cigan legel, dopustil, to se je cigan brže bolje pod klup legel, pak izpod klupe zavikne panduru: „Ej, daj vudri, daj!“

Jeden šaljivec zapita cigana: Ej cigan, kaj bi ti vezda rajši trpeti, glad ili zimu? Na to mu odgovori cigan: Ja bi vezda najraši meso pekel.

Jedna občina je imela pravdu, a pri sudu ju je zastupal jeden od občine izebrani muž. Pokehdob je ov isti zastupnik više put dohadjal k sudcu zaradi te pravde, i zbog toga bil je več i dosaden sudcu; zato mu jedenput sudec sridito reče: Kaj ga né pri občini spametnešega človeka od vas, koj bi ja zastupal! Na to mu mužek čisto neduzno odgovori: Ima ih verek vnogo, koji su spametneši od mene, ali su rekli, da sam ja za njihovu miloš, gospona sudca dosta spameten.

Gospon: „Naj glediju gospon šoštar njihovo delo! Podplati na čižmah su još kakti novi, a gornja koža pak je več vsa zdrapana.“

Šoštar: „Hm, Hm! ja ja, to budem ja drugi put moral malo slabeše podplate deti.“

A néga den denes pravice, ter nega rekel je Andraš svojemu pajdašu Ivanu. Na to mu Ivan odgovori: „Istina je dragi brate, ar da bi bilo pravice, mi dva bi več zdavnja bili obešeni.“

Gospon plebanoš, prosim, včera je prav, da je poldne zvonilo za menom bežal duh (straha), gda sem se ja poleg grobja dimo žurił.

Pak k čemu je bil spočoben taj duh?

E prosim ponizno, ej takov je mogel biti kak jeden osel

No idi samo sinko dimo, pak to naj več nikomu povedati, ar si sam svoju tenju videl sinko.

Zakaj oni tak zlo stréljaju vu cilj?

Hm, im ja dobro stréljam, samo ovi cilja zlo postavljaju.

Icik: Prosim kaj je novoga na tom širokom svétu?

Novinar: Drugo nikaj kak to, da vu Luskom orsagu židove i osle vésiju.

Icik: No, onda je ipak jako dobro, kaj smo mí dva né tam.

Gospa: Prosim naj dostoju.

Gost: Zahvaljim; nego gospa, zakaj si oni nevzemeju?

Gospa: Jaj prosim, ako ja sama kuham, onda mi čisto prejde apetit za jesti.

Štacunarski detič: „Čudnovito, kak je stara Liza zamuz otišla, od onda vsaki tjeden si kupuje novo metlo.

Štacunar; Ah siromaški njezin muž!

Gospon: Kak je to, da oni za moju opravu jeden meter sukna menje potrebuju, kak njihov sused?

Šnajdar: To njim ja taki dopovém. Moj sused ima dva sine, a ja pak jednoga.

Gospon: A kakpak, koj neima peneze na putovanje, naj doma ostane; i ja neimam dosta, da bi celo leto okolo putuval.

Vandravec: A ja pak neimam dosta kaj bi domaj ostal.

Jeden morski kapitan imal je vu svojoj hižici za svoj stol jednu košaru finoga vina, pak kad je jedenput brojil butelije, opazil je da mu nekoliko fali a nije se zmišljaval, da bi je potrošil. Tko bi to mogel krasti? Nitko drugi kak njegov dečko (forêšec), koj ga je dvoril, ar drugi je né imal tam posla. Da se osvedoči o tom skrije se kapitan vu bližnju hižicu on čas, gda je dečko moral prestirati stol.

Došel je dečko i obavil svoj posel vu redu, a zatim je vzel jednu flašu iz košare i rekel je sam vu sebi. „Jakob Durbić iz Kostrenc, ti se želiš oženiti sa ovom devojkom, zelenikom, rodom od Kalnika grada i pokehdob nitko proti tomu neprigovarja zato budemo gustovanje taki obavili.“

Nagne flašu na vusta i za kratek čas ju izprazni, ter ju črez oblok hiti vu morje

CENA ŽITKA

Kuruza na vagi	. .	5.50	5,80
Pšenica	„ „ . .	7 50	7.80
Hrž	„ „ . . .	5.75	6·50
Ječmen	„ „ . . .	5.50	7.—
Zob	„ „ . .	6.—	7.—

LOTTERIJA

Graz 1886 10 januar

59. 36. 21 35. 16.

Szerkesztő: MARGITAI JÓZSEF uredni

VERSENYT A

lótakaró-szédelgésnek!

Előbb Lichtenauer özvegye és fiai 87 év óta fennálló
c. s. kir. szabadalmazott takaró és pakróczgyára
bécsi raktárából küld

LÓTAKARÓKAT

190 Ctm. hosszu, 160 ctm. széles, elpusztithatlan minőségben, sötét alappal, színezett bordűrban, darabját

1 frt 60 krért

csomaglással együtt.

Csakis a tömeggyártás és óriási fogyasztás folytán vagyunk azon helyzetben, ezen lótakarókat ilyen rendkivüli nagyságban és oly kitűnő minőségben ily nem közönséges olcsó áron adhatni.

Száz és több hálairatot bárkinek bemutathatunk. Szétküldések utánvét mellett eszközöltetnek. Nem tetszők visszafogadtatnak.

A CZIMRE JÓL ÜGYELENDŐ

LÓTAKARÓ-GYÁRI FŐRAKTÁR Bécs, I. Rothenthurmstr. No. 14.

ÓVÁS!

Ovunk mindenkit, arukat azon czégektől beszerezni, kik nem átallják neveiket nyilvánosan alájegyezni és hirdetéseinket jogtalanul utánozni. 312 6—6.

!! Elővigyázat ajánltatik !!

NAGY VÁLASZTÉK MENYASSZONYI ÉKSZEREKBEN

Alapittatott 1873. évben. **HERLINGER M.** Alapittatott 1873. évben.

órás és ékszerész Csáktornyán.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát mindennemü órák, arany, ezüstárúk és ékszerekből legfin. kiállitva, a tárgyak mindegyike a cs. k. fémjelző-hivatal által felülvizsgálva és fémjelezve van.

Mindennemü

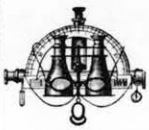

RÉGI ÓRÁKAT

ugyszintén

arany- és ezüst tárgyakat

javitás végett jót állás mellett, elvállalok.

Régi tárgyak cserébe a legmagasabb árban átvételnek.

NB: Bátorkodom még jól berendezett optikai áruraktáromat is a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlani. 209 46—*

Vidéki megrendelések lelkiismeretesen és pontosan eszközöltetnek.

NAGY VÁLASZTÉK SZÜLETÉSNAPI AJÁNDÉKOKBAN

NAGY VÁLASZTÉK NEVNAPI AJÁNDÉKOKBAN

NAGY VÁLASZTÉK NÁSZAJÁNDÉKOKBAN

252. szám. 1885.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. 103. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a csáktornyai kir. járásbiróság 6197. 1885. számu végzése által VARGA ILONA felső kralyeveczi lakós végrehajtató javára VARGA MIHALY felső kralyeveczi lakós ellen 268 frt. 70 frt 66 két harmad kr. tőke s ennek járulékai erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 540 frtra becsült 3 ló, egy vastengelyü szekér, 5 malacz, és 2 tehénből álló ingóságoknak nyilvános árverés utján leendő eladatása elrendeltetvén, ennek a helyszinén, vagyis Felső-Krályeveczen alperes lakásán lelendő eszközlésére

1886-ik év január hó 18-ik napjának delutan 2 óraja

határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is készpénz fizetés mellett eladatni fognak.

Mindezek, kik elsőbbségi jogokat vélnek érvényesithetni, kereseteiket, vagy szóbeli jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt bir. végrehajtóhoz adják be.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Csáktornyán 1886-ik évi jan. hó 6. napján.

310 1—1 **Maximovits György**
kiküldött biresági végrehajtó.

6609. sz. tk. 1884.

Arverési hirdetmény kivonat.

A csáktornyai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság részéről közhirré tétetik, miként Neumann Ignácz csáktornyai lakós végrehajtatónak képv. Grész Alajos Csáktornyán lakó ügyved által Bánutay Károly és neje szül. Vrábecz Magdolna jelenleg perlaki lakósok végrehajtást szenvedők ellen 83 frt 87 kr. tőke s járulékai iránti végrehajtási ügyében a nagy-kanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó csáktornyai kir. járásbiróság területén levő, Novákovecz községben fekvő s a novákoveczi 26. sztjkvben foglalt A I 1, 2, 4, 5, † 3 sor 35, 1328, 1805, 1268—269) és 1514. hrsz. a felvett s tartozékokkal együtt 709 frt 66 és két harmad krra becsült Bánutay Károlyt illető 1 hatodrészre, mégis a novákoveczi 26. sztjkből az ugyanazon községi 717. sz. tjkvbe A † 1 sor 1748 a hrsz. a Santek Györgyy tulajdonául átjegyzett ingatlanokból 67 frt 91 két harmad krra becsült Bánutay Károlyt illetett 1 hatod részre, ugy a novákoveczi 26. sztjkből az ugyanazon községi 718 sztjkvbe A † 1 sor 1743 b hrsz. a. Puller György tulajdonául átjegyzett ingatlanból 67 frt. 91 2 harmad krra becsült Bánutay Károlyt illetett 1 hatod részre, valamint a novákoveczi 26. sztjkből az ugyanazon községi 719. sztjkvbe A † 1 sor 1415 a hrsz. a. átjegyzett 162 frt 16 két harmad krra becsült Bánutay Károlyt illető 1 hatod részre, s végre a podtureni 248. sztjkben A † 1—3 sor, 613, 1108 és 1350 hrsz. a felvett s 253 frt 33 egy harmad krra becsült Bánutay Károlyt illető 1 hatod részre s igy összesen 1261 frtra becsült ingatlanok s tartozékai s pedig a novákoveczi 26, 717, 718 és 719 sztjkvben foglalt ingatlano kra

1886 evi február hó 15 ik napján délelőtt 10 órakor

a Novákovecz község házánál s a podtureni 248. sztjkvben foglalt ingatlanokra pedig ugyanazon nap délutan 3 órakor a podtureni község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitandó kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10 százalékát vagyis 126 frt 10 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában előirt óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni, a többi feltételek a biróságnál megtekinthetők.

Kelt Csáktornyán a kir járásbiróság mint telekkönyvi hatóságnál 1885. junius 9.

Az ezerszeresen kipróbált háziszernek:

„a valódi

Pain-Expellernek

horgonnyal"

egyik családban sem kellene hiányozni.

Ára 40 és 70 kr.

A RESOLVIRSZAPPAN,

feltalálva és sajátkezüleg készitve

Pichler Ferencztől cs. k. főállatorvos az osztrák-magyar hadseregben,

gyógyit minden külső sérülést és bőrkitüzést minden házi állatnál, eltávolit minden használati és szépségi hibát a lovaknál, különösen minden bénultságot gyógyit ugy ujat mint idültet és különösen mirigy-, csontszenvedések, kiváltképen izom-gyuladások és szerszám nyomásnál gyökeres gyógyszer.

A resolvirszappan kitünő tulajdonságai következtében és gyógyitási eredményei miatt gazdasági egyesületektől, állatorvosoktól és számos földbirtokosoktól ismétellen megtiszteltetett bizonyitványokkal és elismerő hálairatokkal kitüntetett.

1 drb. resolvirszappan 50 gramm tisztasuly, elegendő 10 beteg ló részére o. é. 1 frt 20 kr.
1 „ „ 120 „ „ „ 25 „ „ „ „ 2 „ 10 „

Minden darab resolvirszappanhoz egy pontos használati utasitás a hazai nyelven mellékeltetik.

Fő-elárusitás minden világrészre Wasilewsky és Pilaskinál Varsóban.

Főraktár Magyarországon Török Józsefnél gyógyszerész Pesten, továbbá kapható minden gyógyfükereskedésben és gyógyszertárakban.

Hogy minden utánzás megakadályoztassék minden doboz resolvirszappan az ide mellékelt törvényesen letétemányezett védjeggyel és közvonásokkal el van látva

307 7—10. WASILEWSKI és PILASKI Varsó.

En, Csillag Anna

185 cm. hosszu óriási Loreley hajammal számtalan hálairattal melyek mindenki által megtekinthetők, bebizonyitottam, hogy az általam feltalált hajkenőcs mindenféle hajbetegség, u. m. hajkihullás ellen, a hajnövés elmozditására, a hajtüszö erösödésére rengörcs, korpaképződés és kopaszodás ellen, uraknál a ritkabajusz és szakáll ellen a legbiztosabb szerként használtatott bámulatos eredménnyel. — Vegyelemzési bizonyitványok a legkitünőbb szakférfiaktól rendelkezésünkre állanak. —

Egy tégely ára: 50 kr., 1 frt 2 frt., használati utasitással együtt. Szétküldés minden világrészbe postautánvéttel vagy az összeg előzetes beküldése mellett a gyárból

CSILLAG ÉS TÁRSA

Budapest, VI, király-utcza 26.

Csáktornyán kapható a gyógyszertárban a „Magyar Koronához", valamint magyarország nagyobbgyógyszertáraiban. 304 9—20.

Singerstrasse 15. zum „gold. Reichsapfel"

PSERHOFER J.-FÉLE

gyógyszertár Bécsben.

Vértisztitó lábdacsok ezelőtt egyetemes labdacsok neve alatt, ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben e labdacsok csodás hatásukat szerzeresen be nem bizonyitották volna. A legmakacsabb esetekben, melyben minden egyéb szer sikertelenül alkalmaztatott, ezen labdacsok számtalanszor és a legrövidebb idő alatt teljes gyógyulást eredményeztek. **1 doboz 15 labdacsnál 24 krajczár 1 tekercs 6 dobozzal 1 frt 5 kr.** bérmentetlen utánvétkülönben 1 **frt 10 kr. (tekercsnél kevesebb nem küldetik szét.)**

Számtalan levél erkezett, melyek irói hálát mondanak e labdacsokért, melyek a legtülönfélébb és legsulyosabb betegségekben egészségük helyreállitását készitül, aki csak egyszer kisérletet tett velük tovább ajánlják.

Számtalan köszönő irat közül, ide mellékelve közlünk néhányat.

Leongang, 1883. május 15.

Igen tisztelt uram! Az ön labdacsai valóban csodás hatásuk nem olyanok mint sok más dicsért szer, ezek valóban minden baj ellen segitséget nyujtanak.

A husvétra rendelt labdacsok legnagyobb részét barátaim és ismerőseim között osztottam szét s valamennyien jó hasznukat vették, s még magaskoru és különféle bajban, betegségben sinylödő személyek is ezek által ha nem is teljes egészségöket, de telemeg javulást nyertek és tovább is akarják használni. Fogadja az én legmélyebb hálámat és mindazokét, akiknek szererencsénk volt az ön labdacsai segitségével nyerni vissza egészségünket.

Deutinger Márton.

Bega-Szt. György, 1882. feb. 16

Tisztelt uram! Nem fejezhetem ki eléggé legmélyebb hálámat az ön labdacsaiért, mert Isten segitsége után egyedül az ön labdacsaitól gyógyult fel nőm, ki már évek óta szenvedett mizererében, és habár egyelőre még néha be kell vennie a labdacsokból, de egészsége már annyira helyreált, hogy fiatalos frisseséggel üzheti valamennyi foglalkozásai. Kérem sziveskedjék e hálanyilvánitásomat az összes szenvedők javára felhasználni és egyszersmind méltóztassék ujból két tekercs labdacsot és két db. chinai szappant küldeni. ... Kiváló tisztelettel maradtam alázatos szolgája, **Novák Alajos**, főkertész.

Tekintetes Uram! Ama feltevésben, hogy az ön valamennyi gyógyszere egyenlő jóhatásu, mint az ön kitünő fagybalzsama, mely az én családomban nehány idüit fagydagonatot hamar megsemmisitett, daczára az ugynevezett egyetemes szerek ellen érzett ellenszenvemnek arra határoztam el magamat, hogy az ön vértisztitó-labdacsaihoz folyamodom, hogy e kis golyócskák segitségével ostromoljam sok évi hämorrhoidali bajomat. Nem habozom önnek bevallani, hogy idüli bajom négyheti használat után teljesen megszünt s hogy ismerőseim körében igen buzgón ajánlom e labdacsokat. Nincs is semmi kifogásom az ellen, ha ön e sorokat nevünkönössan — de névaláirásom nélkül — közzé teszi. Kiváló tisztelettel

Bécs, 1881. feb. 20.

C. v. T.

Fagybalzsam Pserhofer J.-től, évek óta ismerve, mint legbiztosabb szer barmiféle fagybajok ellen, valamint nagyon üdült sebekellen is 1 tégely 40 kr.

Golyva-balzsam a golyva ellen biztos szer, 1 üvegcse 40 kr.

Élet-esszenczia (prágai cseppek) megremlitett nemü altesthajok ellen kitünő háziszer 1 üvegcse 20 kr.

Utifü-nedv általánosan ismert kitünő háziszer különben. 1 üveg 50 kr.

Amerikai köszvény-kenőcs legjobb szer köszvény és rheumaszerü bajok ellen. Ára 1 frt 20 kr.

Tannochinin-hajkenőcs Pserhofer J.-től évek óta orvosok és laikusok által valamennyi hajnövesztő szer között a legjobbnak elismerve. 1 csinosan kiállitott nagy szelencze 2 frt.

Egyetemes kenőcs Steudel dr.-tól sebeknél, mindennemü mérges keléseknél, valamint időszakonkint megnyiló labdagyatoknál, sebes és gyuladt melleknél s hasonló bajoknál kitünőnek bizonyult. 1 tégely 50 kr.

Egyetemes tisztiló-só Bulrich A. W.-től kitünő háziszer megzavart emésztés minden következményei ugymint fejfájas, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhéj, arányer, dugulás stb. ellen 1 csomag ára 1 frt.

Minden fajtáju homöopathikus szerek folyton raktáron vannak.

Az itt felsorolt készitményeken kivül kapható valamenyi osztrák-magyar ujságban hirdetett kül- és belföld gyógytári különlegesség u. m.

Alpesi-fü-likör W. O. Bernhardtól 1 üveg 2 frt 60 kr. 1 fel üveg 1 frt 40 kr.

Stajer növénynedv 1 üveg 88 kr.

Dr. Romershausen-féle szemeszszenczia 1 üveg 2 frt 50 kr. egy fél üveg 1 frt 50 kr.

Mária-czelli cseppek 1 üveg 35 kr.

Schaumann-féle gyomorsó 1 doboz 75 kr.

Dr. Hufeland-féle szemdohány 1 doboz 60 kr.

Herbabuy-féle Neuroxylin 1 üveg 1 frt és 1 frt 20 kr.

Kwizda-féle Köszveny-fluidum 1 üveg 1 frt.

Mész-vas-szyrup Herbabuy-tól 1 üveg 1 frt 25 kr.

Restitutio-fluidum lovak részére 1 üveg 1 frt 40 kr

Oxford fogcseppek 1 üveg 50 kr.

Korneunburgi állatpor 1 csomag 42 kr.

Labdacsok ebek számára 1 doboz 30 kr.

Ferencz pálinka 1 üveg 60 kr.

Tourista-kenőcs 1 tekercs 60 kr.

Porok lábizzadás ellen 1 doboz 50 kr

stb. stb. és minden netalán raktáron nem levő czikk kivánatra gyorsan és olcsón megszereztetik.

Postai küldemények 5 frt alull megrendeléseknél csakis az összeg előleges bekűldése mellett nagyobb összegeknél utánvéttel is eszközöltetnek. 306 4—12

Nyom. Fischel F. laptulajdonosnál Csáktornyán.

1886-ik év január hó 18-ik napjának delutan 2 óraja

határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is készpénz fizetés mellett eladatni fognak.

Mindezek, kik elsőbbségi jogokat vélnek érvényesithetni, kereseteiket, vagy szóbeli jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt bir. végrehajtóhoz adják be.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Csáktornyán 1886-ik évi jan. hó 6. napján.

310 1—1 **Maximovits György**
kiküldött biresági végrehajtó.

6609. sz. tk. 1884.

Arverési hirdetmény kivonat.

A csáktornyai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság részéről közhirré tétetik, miként Neumann Ignácz csáktornyai lakós végrehajtatónak képv. Grész Alajos Csáktornyán lakó ügyved által Bánutay Károly és neje szül. Vrábecz Magdolna jelenleg perlaki lakósok végrehajtást szenvedők ellen 83 frt 87 kr. tőke s járulékai iránti végrehajtási ügyében a nagy-kanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó csáktornyai kir. járásbiróság területén levő, Novákovecz községben fekvő s a novákoveczi 26. sztjkvben foglalt A I 1, 2, 4, 5, † 3 sor 35, 1328, 1805, 1268—269) és 1514. hrsz. a felvett s tartozékokkal együtt 709 frt 66 és két harmad krra becsült Bánutay Károlyt illető 1 hatodrészre, mégis a novákoveczi 26. sztjkből az ugyanazon községi 717. sz. tjkvbe A † 1 sor 1748 a hrsz. a Santek György tulajdonául átjegyzett ingatlanokból 67 frt 91 két harmad krra becsült Bánutay Károlyt illetett 1 hatod részre, ugy a novákoveczi 26. sztjkből az ugyanazon községi 718 sztjkvbe A † 1 sor 1743 b hrsz. a. Puller György tulajdonául átjegyzett ingatlanból 67 frt. 91 2 harmad krra becsült Bánutay Károlyt illetett 1 hatod részre, valamint a novákoveczi 26. sztjkből az ugyanazon községi 719. sztjkvbe A † 1 sor 1415 a hrsz. a. átjegyzett 162 frt 16 két harmad krra becsült Bánutay Károlyt illető 1 hatod részre, s végre a podtureni 248. sztjkben A † 1—3 sor, 613, 1108 és 1350 hrsz. a felvett s 253 frt 33 egy harmad krra becsült Bánutay Károlyt illető 1 hatod részre s igy összesen 1261 frtra becsült ingatlanok s tartozékai s pedig a novákoveczi 26, 717, 718 és 719 sztjkvben foglalt ingatlano kra

1886 evi február hó 15 ik napján délelőtt 10 órakor

a Novákovecz község házánál s a podtureni 248. sztjkvben foglalt ingatlanokra pedig ugyanazon nap délutan 3 órakor a podtureni község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitandó kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10 százalékát vagyis 126 frt 10 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában előirt óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni, a többi feltételek a biróságnál megtekinthetők.

Kelt Csáktornyán a kir járásbiróság mint telekkönyvi hatóságnál 1885. junius 9.

Az ezerszeresen kipróbált háziszernek:

„a valódi

Pain-Expellernek

horgonnyal"

egyik családban sem kellene hiányozni.

Ára 40 és 70 kr.

2430-3159. tel. 1885 sz.

Arveresi hirdetmény.

A perlaki kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság részéről ezennel közhirré tetitek: hogy ZAKÁL HENRIK ügyvéd által képviselt OKOLICSANYI MARIA csáktornyai lakósnak KOZLIK JANOS ügyvéd csáktornyai lakós ellen 450 frt tőke, s jár. iránti végrehajtási ügyében a nagy-kanizsai kir. törvényszékhez tartozó ezen kir. járásbiróság területén levő a hodosáni 1012. sztjkvben fele részben KOZLIK JANOS, a 137. sz. tjkvben pedig szintén fele részben özvegy PRESSBURGER JAKABNÉ közös tulajdonául A 150. hrsz. a. felvett 341 frtra becsült 117. sz. lakház, udvar és kert az aránylagos legelő és erdő illetőséggel együtt, ugyanezen összeg kikiálási ár és ennek megfelelő 10 százalékos bánatpénz letétele kötelezettsége mellett, a hodosáni községházánál

1886. év február 6-ik napján délelőtt 10 órakor

tartandó árverésen eladatni fog.

A részletesebb árverési feltételek ezen kir. járásbiróság telekkönyvi osztályánál és a hodosáni község birónál betekinthetők.

A kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Csáktornyán 1885-ik jan. hó 2-ik napján. 131 1—1.